

Smocza Jama na Wawelu

Lokalizacja:

województwo małopolskie
powiat krakowski
miejsowość Kraków

Rejon geograficzny:

Wyżyna Śląsko-Krakowska
Wyżyna Krakowsko-Częstochowska
Północne Podkarpacie
Brama Krakowska
Pomost Krakowski

Jednostka geologiczna:

monoklina śląsko-krakowska/zapadlisko przedkarpackie
Pomost Krakowski
zrąb Wawelu

Jaskinia Smocza Jama znajduje się w obrębie Wzgórza Wawelskiego (228 m n.p.m.), w centrum Krakowa. Jest usytuowana pod zabudowaniami zamku królewskiego, a jej łączna długość wynosi 276 m. Otwór dolny położony jest przy bulwarze Wisły, a górny w obrębie niewielkiej baszty w murze obronnym. Jaskinia składa się z dwóch oddzielnych części: starej - udostępnionej dla turystów i złożonej z trzech komór zwanych: Altha, Grabowskiego i Szyszko-Bohusza oraz nowej obejmującej kilka małych salek połączonych ciasnymi przełazami; na dnie salek znajdują się mini-jeziorka, w których stwierdzono obecność wodnych zwierząt bezkręgowych.

Smocza Jama jest jedną z najdawniej znanych jaskiń w Polsce, z uwagi na swoje usytuowanie oraz legendę o zamieszkującym ją smoku wawelskim, którą upamiętnia „rzeźba” smoka zięjącego ogniem co kilka minut. To duża atrakcja nie tylko dla najmłodszych turystów. Trasa turystyczna ma 81 metrów długości.

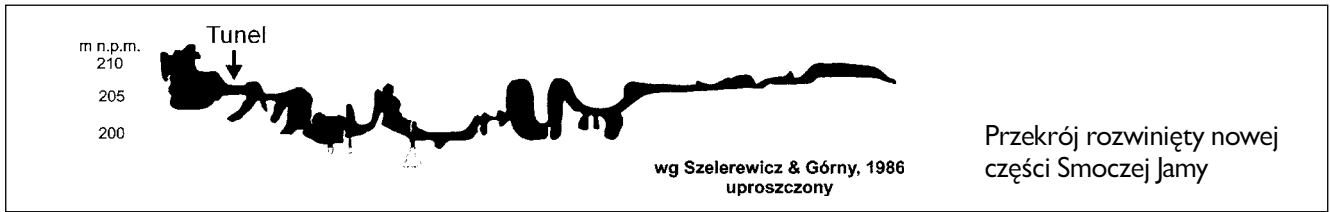
Wzgórze Wawelskie, najbardziej znane w Polsce, zbudowane jest z wapieni górnej jury (161-156 mln lat temu), głównie ich odmiany skalistej, podrzędnie - gruboławicowej. Wapienie te pocięte są trzema zespołami ciosu. Wzgórze Wawelskie jest niewielkim zrębem tektonicznym sąsiadującym z rowami tektonicznymi i tylko od północnego-wschodu sąsiaduje z innym zrębem, na którym zlokalizowane jest centrum Krakowa. Zrąb Wawelu ograniczony jest uskokami o zrzucie 20-70 m. Na koronie zrębu, powyżej wapieni górnej jury leżą płyty margli kredowych i wapieni ostrygowych miocenu oraz utwory czwartorzędowe reprezentowane przez piaski i gliny.

Geneza Smoczej Jamy związana jest z artezyjską cyrkulacją wód o podwyższonej temperaturze, co czyni ją unikatową w skali Polski. Na stropie i ścianach widoczne są kotły wirowe, przy czym w obrębie dużych form (średnicy do 2 m) znajdują się liczne mniejsze kotły o średnicy do 30 cm. Formy takie powstają w warunkach freatycznych (czyli wówczas, kiedy jaskinia w całości wypełniona była wodą), w efekcie okrężnej cyrkulacji wody o podwyższonej temperaturze w komórkach konwekcyjnych.

Spąg Smoczej Jamy pokrywają osady klastyczne o miąższości do 2 m. Są to bardzo drobnoziarniste osady, stanowiące residuum wapieni górnej jury.

Plan Smoczej Jamy

The Dragon's Cave in the Wawel Hill

The popular Dragon's Cave is located in the Wawel Hill, under the Royal Castle, in the center of Kraków. Total length is 276 meters, the lower entrance is at the boulevard of the Vistula River bank and the upper one is located in a small tower in the castle walls. The cave includes two parts: older (with Altha, Grabowski and Szyszko-Bohusz chambers) and new (consisting of several small rooms).

The Wawel Hill is a tectonic horst surrounded by grabens. The framing faults have throws from 20 to 70 meters. The hill is

composed of Upper Jurassic limestones, mainly of the massive, locally of thick-bedded varieties. At the top surface Quaternary sands, clays, lenses of Cretaceous marls and Miocene oostrean limestones were encountered. The bottom of the cave is covered by about 2 meters thick clastic residuum.

The Dragon's Cave is one of the oldest known caves in Poland due to its localization and well-known legend on the dragon who lived under the Wawel Hill. The dragon's sculpture standing at the lower entrance to the cave is an additional tourist attraction.

1

3

2

4

Wybrana literatura: 120, 128, 143, 146, 171, 194, 290, 407

Autor karty stanowiska dokumentacyjnego i fotografii:
R. Gradziński (2005)